

Diàleg

AVUI+
Des del 1976

CORPORACIÓ CATALANA
DE COMUNICACIÓ S.L.

ANTONI CAMBREDÓ, president executiu
JOAN ODINA, conseller delegat
CARLES FLO, director general
IVAN GRAU, director financer
ORIOL GALLISSÀ, director comercial
JOAN SERRA, director de producció
PATRÍCIA TARRIDA, cap de distribució
QUICO DOMINGO, cap de sistemes

**DIFERÈNCIES DE RENDIMENT
ACADÈMIC PER GÈNERES**

Ramon Tremosa
i Balcells

Professor de teoria econòmica a la UB
www.ramontremosa.cat

AL PEU DEL CANÓ
El tanga

Generació dona

La setmana passada vaig començar a impartir la docència del segon trimestre i a les presentacions del primer dia, amb l'objectiu de motivar els alumnes, vaig fer servir un argument impactant i efectiu: "Aquest any a la Xina i a l'Índia es llicenciaran dos milions d'economistes; vosaltres mateixos direu amb quin interès us preneu l'assignatura". La globalització no són només mercaderies i turistes que van amunt i avall de manera creixent. Gràcies, entre d'altres raons, al fet que la informació i el coneixement ja flueix lliurement i sense límit entre països, el capital humà dels països emergents s'està acostant molt ràpidament al nostre. Als Estats Units, per exemple, hi ha cursos de doctorat amb una clara majoria d'estudiants asiàtics on els europeus hi són testimonials; la motivació i l'ambició dels estudiants dels països emergents contrasta amb la comoditat i el benestar material dels estudiants occidentals. Encara recordo uns alumnes romanesos que van venir fa uns anys a la facultat a cursar un semestre amb una beca molt ajustada del seu govern. Parlaven diferents idiomes, tocaven diferents instruments i veien en l'estudi l'única possibilitat de prosperar econòmicament a Occident: algun fins i tot havia après per internet, abans de venir; una mica de català perquè estava al cas de l'empatia que als catalans ens provoca un estranger quan diu uns mots en la llengua de Ramon Llull.

TAMBÉ EN ELS MEUS ANYS D'EXPERIÈNCIA docent he anat observant un fet diferencial important, fins i tot diria que creixent: les significatives diferències de rendiment acadèmic per gèneres. Sense haver fet mai cap estudi exhaustiu, només observant resultats en alguns anys concrets, les noies solen obtenir més bons resultats acadèmics que els nois i acostumen a presentar una millor expressió escrita i més riquesa de vocabulari, que acostuma a ser resultat d'un superior nivell de lectura. Aquest fet es deu produir en part per la desigual evolució física als divuit anys entre nois i nois (hi ha nois que en arribar a la majoria d'edat encara són ben bé als llimbs de l'adolescència), però també és cert que les noies a classe es veuen més motivades a estudiar que els nois: són conscients que la seva vida útil laboral pot ser estroncada per una possible maternitat i que han d'anar per feina sense romanços. Així, a les aules grans de la facultat he vist sovint com les noies acostumen a seure a les primeres files mentre que els nois n'ocupen les darreres. Les noies prenen moltes més anotacions que els nois (algunes fins i tot enregistren les classes), mentre que els nois van seguint la classe més passivament; alguns fins i tot no paren atenció al que s'explica però tampoc no parlen entre ells, cosa que és d'agrair especialment en grups nombrosos. És ben curiosa aquesta nova generació deixatada de nois aparcats a la universitat: quan jo estudiava, si el professor no creava diàriament un valor afegit suficient (resums, exemples, casos pràctics...) que compensés el cost d'oportunitat d'assistir a classe, els alumnes fèiem conscientment i massiva campana. I sense que això impliqui necessàriament una mala qualitat docent, hi ha poques coses tan eloqüents com un professor que al cap de dues

LLUÍSA JOVER

"A voltes la superioritat de la dona en l'economia del coneixement es pot veure limitada per la manera de ser femenina, sovint detallista, exhaustiva i primmirada en excés"

setmanes només reté cinc alumnes a classe quan n'hi han assignat un centenar.

MENTRE LA RIQUESA DE LA HUMANITAT PROVENIA de l'agricultura i de la indústria, activitats en què la força física i manual és bàsica en els diferents processos productius, l'home ha gaudit d'una clara posició de domini i avantatge enfront de la dona. Ara però, als inicis de la tercera gran revolució econòmica i humana, l'economia del coneixement i de la informació, la dona està en millor posició per superar l'home en moltes activitats i professions associades a una major creació de riquesa. I així a la Universitat de Barcelona, per exemple, en el curs 2006-2007 un 64%

dels estudiants de primer i segon cicle ja eren dones, i el 68% d'aquestes van assolir la llicenciatura. Les beques atorgades a dones van representar el 53% del total i els títols de doctors del curs passat van ser obtinguts, en un 55% del total, per dones, les quals encara estan en clara minoria en la categoria de professors titulars d'universitat (41% del total) i catedràtics (19%).

A VOLTES LA SUPERIORITAT DE LA DONA EN l'economia del coneixement es pot veure limitada per la manera de ser femenina, sovint detallista, exhaustiva i primmirada en excés. En alguns exàmens teòrics, per exemple, on es dona als alumnes un temps i un espai predeterminat per contestar unes preguntes, sovint les noies han deixat l'última pregunta en blanc: han contestat amb tanta profusió i amb tant excés de detall les preguntes anteriors que ja no han tingut temps d'acabar l'examen. Això pot explicar en part per què per a algunes feines executives, com ara la política o la direcció d'empreses, el caràcter masculí és més adient, en ser més simple i primari: cal decidir en poc temps, a voltes frívolament i irreflexiva, sobre grans assumptes que mereixerien d'ésser molt més ben estudiats. Tot i això, tot apunta que la nova economia serà protagonitzada per la dona en unes proporcions fins ara mai vistes i els homes en serem sovint espectadors passius. Ben mirat, no em sembla pas malament: sense una dona la vida és pura prosa.

Isabel
Olesti

L'altre dia vaig trobar un tanga negre penjat al pom de l'escala de casa meva. Val a dir que els veïns que els toca el pati es molesten a recollir tot el que cau dels pisos superiors, ho deixen a l'entrada i cadascú agafa el que és seu. Aquest cop, però, ningú se'n feia responsable i passaven els dies i el tanga continuava allí. Vaig intentar fer un repàs de la gent per esbrinar a qui podia pertànyer, però no em quadrava ningú. ¿La senyora grassoneta del segon? Impossible. ¿La pudorosa del tercer? Encara menys. ¿La velleta que ha perdut el nord en dos dies? Diria que no. Esclar que les aparences enganyen i vés a saber què s'hi amaga, sota uns faldillots sense cap mena de gràcia. El cas és que vaig començar a notar una certa inquietud entre els veïns: cada cop n'examplava un mirant la peça amb recel, o s'hi aturava un segon, però sempre en silenci, despistant. Fins que vaig sentir els primers comentaris, tot s'ha de dir: tímids. Però a mesura que passava el temps la cosa es va relaxar i així, superat el primer ensurt, els veïns es veien amb cor d'opinar. Primer la conversa durava fins al replà de casa, però a poc a poc s'allargava i les confidències també eren més atrevides. Jo no sé què vam arribar a dir i a especular sobre el tanga, que, per cert, ja no feia el goig del primer dia ni provocava pensaments lascius. Ara era un trist penjoll que més aviat feia angúnia. Un bon dia va desaparèixer (podia ser ben bé que la dona de fer feines l'hagués llençat amb la brossa). El vaig trobar a faltar, perquè, per uns dies, vam ser capaços de comunicar-nos. Ara tornem a pujar en silenci. Tot i així, sempre enganxo algú que mira el pom de reüll.